

Knekelhuisje te Dinther

Bouwmaterialen en inrichting

De bakstenen der muren moeten volgens overlevering afkomstig zijn van de in 1890 afgebroken laatmiddeleeuwse gotische kerk, welke in de onmiddellijke omgeving stond.

De bouwtijd moeten we aannemen onmiddellijk na de afbraak en dateren in 1890.

Het Cultureel Centrum Servaes is gebouwd op plaats van die oude kerk.

De mulden pannen, waarmee het gebouwtje is afgedekt, komen zeker niet van de oude kerk, die voorzien was van leien. Dit blijkt oud archief. Mulden pannen waren rond 1890 een nieuw soort pannen als verbetering van de holle pan.

Het grote buitenraamkozijn en de twee kleine buitendeurkozijnen met deuren zijn uit 1890 of ouder. In dat laatste geval is het aannemelijk dat ze afkomstig zijn van het oude schoolhuis met woning. Deze stond tussen de oude kerk en de openbare weg. Dit gebouw werd in 1886 afgebroken en de grond door de parochie van de gemeente aangekocht in 1887. Ook een paar binnenkozijnen zijn van dezelfde leeftijd en bevatten nog verfwerk met enig kleurschilderwerk.

Het knekelhuisje heeft ook een keldertje dat dienstig was voor de nieuwe parochiekerk.

Bijzonder is de gemetselde en glad gepleisterde “wasgoot” met afvoer, die in de vloer van de achterraimte is aangebracht.

Het gebruik door de jaren heen

De naam is ontleend aan het gebruik na de afbraak van de oude kerk met in het bijzonder van het ruimen van de daarom heen gelegen kerkhof. Een vijftal lijken is herbegraven op het nieuwe kerkhof, daterend van 1879. Waarschijnlijk zijn oudere menselijke resten gezamenlijk herbegraven op dat zelfde nieuwe kerkhof zonder verdere aanduiding. Maar uit de ongeplaveide grond van de afbraakplaats bleven nog vele jaren grotere en kleinere delen van beenderen naar boven komen. Deze werden verzameld in het knekelhuisje.

Het keldertje, met lichtval door een klein raam, deed vele tientallen jaren dienst als bewaarplaats van palmachtige planten tijdens de toen veel voorkomende zeer koude wintermaanden omdat de kerkruimte niet kon worden verwarmd.

De “wasgoot” werd nog gebruikt tot ongeveer 1940 als wastrog voor lijken. Overledenen, zoals landlopers en schippersknechten, welke als onbekenden in hooibergen of in de Aa of Zuid-Willemsvaart stierven, werden daar gewassen en netjes opgebaard. Werden hun namen en familie niet achterhaald, dan werden zij begraven op ongewijde grond aan de oude loop van de Justitieweg in Dinther. Ook vermoorde bekende personen werden voor nader onderzoek daar tijdelijk geplaatst. De officiële gerechtelijke lijkschouwer kwam ter plaatse om lijken te onderzoeken.

De grote deuren in de voorgevel waren nodig om in de beginjaren van het bestaan (tot 1938) de brandspuit onder te brengen; de grote achterdeuren voor andere grote voorwerpen. Verder werden de ruimten gebruikt voor het opbergen van kerkattributen, zoals de kerststal, vele houten sierzuilen en andere omvangrijke voorwerpen. Rond 1950 werd aan verschillende verenigingen opbergruimte beschikbaar gesteld.

Waarden voor behoud

Het gebouwtje heeft een vormgeving die gewaardeerd mag worden.

Het bevat materialen met geschiedenis.

Het heeft vele kerkelijke en maatschappelijke diensten bewezen.